

Sygn. akt I C 683/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący SSO Jadwiga Wójcikiewicz

Protokolant Sylwia Jurkowska

po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2014 roku w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.**

przeciwko **J. L.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej J. L. na rzecz strony powodowej (...) **Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.** kwotę łączną 134.348 zł (słownie: sto trzydzieści cztery tysiące trzysta czterdzieści osiem złotych) w tym :

- kwotę 87.898,35 zł (osiemdziesiąt siedem tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt osiem złotych trzydzieści pięć groszy) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności wysokości stopy lombardowej NBP od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia zapłaty;

- kwotę 25.240,86 zł (dwadzieścia pięć tysięcy dwieście czterdzieści złotych osiemdziesiąt sześć groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia zapłaty;

- kwotę 21.208,79 zł (dwadzieścia jeden tysięcy dwieście osiem złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia zapłaty;

II. nie obciąża pozwanej J. L. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie powodowej;

III. nie obciąża pozwanej J. L. obowiązkiem uiszczenia brakującej części opłaty stosunkowej od pozwu.

Sygn. akt I C 683/14

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej J. L. kwoty 87.898,35 zł z odsetkami umownym w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kwotę 25.240,86 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kwotę 21.208,79 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zasądzenie zwrotu kosztów sądowych 1.680 zł, oraz kosztów zastępstwa procesowego 3.600 zł.

Strona powodowa w uzasadnieniu podniosła, iż pozwana z jej poprzednikiem prawnym (...) Bank (...) S.A. w W. zawarła umowę o kredyt gotówkowy. Kredyt nie został spłacony w terminie, a strona powodowa na podstawie umowy przelewu wierzytelności, nabyła tą wierzytelność. Strona powodowa zawiadomiła pozwaną o przelewie wierzytelności i wezwała pozwaną do zapłaty dochodzonej pozwem kwoty. Pozwana nie spłaciła zadłużenia.

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie 2 października 2013 roku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwana J. L. wniosła sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty, w którym domagała się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana przyznała, że nie spłaciła zobowiązania dochodzonego niniejszym pozwem. Jednocześnie pozwana powołała się na swoją trudną sytuację materialną. Pozwana podniosła, iż z uwagi na swą niepełnosprawność – przeszła trzy udary mózgu, ma cukrzycę, nadciśnienie tętnicze – musiała zlikwidować prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą, prowadzona przez nią firma ogłosiła upadłość. Jedynym dochodem pozwanej jest renta w kwocie netto 836,85 zł i tym samym z posiadanego dochodu pozwana nie jest w stanie spłacać rat kredytu, pozwana korzysta z pomocy opieki społecznej. Dodatkowo w 2012 roku zmarł mąż pozwanej, który posiadał bardzo duże zadłużenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

17 września 2010 roku pozwana J. L. zawarła z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o kredyt na cele konsumpcyjne. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wypowiedziała pozwanej umowę kredytu z uwagi na to, że pozwana nie spłacała kredytu.

25 sierpnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie w sprawie sygn. akt I Co 2417/11 nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wierzyciela (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. nr (...) z 28 lipca 2011 roku z zaznaczeniem, że pozwana J. L. powinna zapłacić na rzecz wierzyciela kwotę 87.898,35 zł z odsetkami umownymi naliczonymi na podstawie § 5 ust. 1 Umowy, które na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wynoszą 24% w stosunku rocznym od dnia 28 lipca 2011 roku do dnia zapłaty i odsetki umowne za okres od dnia 17 września 2010 roku do dnia 27 lipca 2011 roku w kwocie 7.328,86 zł. 23 września 2011 roku (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o wszczęcie egzekucji w celu wyegzekwowania kwot stwierdzonych bankowym tytułem egzekucyjnym i zaopatrzonym klauzulą wykonalności.

Dowód: umowa o kredyt gotówkowy nr (...) z 17 września 2010 roku k. 26 – 28,

wypowiedzenie umowy kredytu k. 34,

bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) k. 35,

postanowienie z 25 sierpnia 2011 roku Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie wydane w sprawie sygn. akt I Co 2417/11 k. 36 – 37,

wniosek o wszczęcie egzekucji k. 38 – 40.

31 sierpnia 2012 roku (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. sprzedał stronie powodowej wierzytelności, m.in. wierzytelność jaka przysługiwała mu w stosunku do pozwanej z wyżej wskazanej umowy, łączna wartość tej wierzytelności wynosiła 113.139,21 zł.

3 października 2012 roku (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zawiadomił pozwaną o dokonany przelew wierzytelności na rzecz strony powodowej.

Dowód: wyciąg z umowy sprzedaży wierzytelności z 31 sierpnia 2012 roku k. 29 – 31,

pełnomocnictwo z 28 sierpnia 2012 roku k. 41 – 42,

pismo z 2 października 2012 roku (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. skierowane do strony powodowej k. 59,

zawiadomienie z 3 października 2012 roku k. 32.

Strona powodowa 19 października 2012 roku wezwała pozwaną do zapłaty należności w łącznej kwocie 113.139,21 zł, na które składają się: 87.898,35 zł należność z tytułu kapitału, 25.240,86 zł tytułem odsetek umownych naliczonych na dzień 30 maja 2012 roku i dalsze odsetki umowne od należności z tytułu kapitału od dnia 1 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty. Wierzytelność wynika z umowy o kredyt gotówkowy z 17 września 2010 roku jaki pozwana zawarła z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W..

Dowód: wezwanie do zapłaty z 19 października 2012 roku k. 33.

Pozwana w 2011 roku przeszła zawał mózgu i miała zaburzenia adaptacyjne. Pozwana miała też udar mózgu z pogorszeniem świadomości, zawrotami głowy i zaburzeniami równowagi, przewlekłą niewydolność krążenia, miażdżycę. 26 grudnia 2011 roku zmarł mąż pozwanej – L. L.. Pozwana pobiera rentę rodzinną w kwocie 849,92 zł, świadczenie byłoby wyższe o 360,19 zł, jednakże w takiej kwocie prowadzona jest egzekucja przez komornika sądowego.

Dowód: karta informacyjna z 7 maja 2011 roku Szpitala (...) w Ś. k. 8,

karta informacyjna z 3 lutego 2011 roku (...) Szpitala (...) w D. k. 9,

odpis skrócony aktu zgonu L. L. k. 7 v,

pismo z 1 marca 2014 roku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. k. 94,

zajęcie wierzytelności z 3 kwietnia 2014 roku k. 95.

Sąd zważył:

Zdaniem Sądu powództwo jako zasadne w całości zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie nie ulega żadnej wątpliwości, że pozwana J. L. zawarła 17 września 2010 roku z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o kredyt gotówkowy. W złożonym sprzeciwie pozwana J. L. nie kwestionowała swego zadłużenia wobec poprzednika prawnego strony powodowej, a jedynie wskazywała na swoją trudną sytuację materialną.

Kredyt bankowy definiowany jest jako stosunek ekonomiczny pomiędzy bankiem a kredytobiorcą, którego istota polega na dostarczeniu przez bank określonej kwoty środków pieniężnych kredytobiorcy, pod warunkiem jej późniejszego zwrotu wraz z wynagrodzeniem dla banku (odsetki, prowizja, opłaty manipulacyjne). Ustawa z 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. tekst jedn. z 2012 roku poz. 1376 ze zm.) w art. 69 definiuje umowę kredytu i tak zgodnie z ustępem 1 tego przepisu przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Zgodnie z ustępem 2 umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i spełniać określone warunki. Kredyt cechuje między innymi: odpłatność – kredytobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek i ewentualnej prowizji dla banku i zwrotność – co do zasady kwota środków pieniężnych podlega zwrotowi. Obowiązek zwrotu kredytu przez kredytobiorcę jest jego podstawowym obowiązkiem wymienionym w art. 69 ust. 1 prawa bankowego i oddaje istotę umowy kredytu. Obok korzystania z kredytu i zwrotu składającej się na niego kwoty, art. 69 ust. 1 prawa bankowego nakłada na kredytobiorcę obowiązek zapłaty odsetek kapitałowych. Odsetki są świadczeniem ubocznym, z reguły realizowanym

w tych samych przedmiotach co świadczenie główne i w wysokości obliczonej wedle stopy procentowej i czasu potencjalnego korzystania z przedmiotów objętych świadczeniem głównym.

W niniejszej sprawie, co niewątpliwie pozwana zawarła umowę o kredyt gotówkowy z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.. Pozwana kredytu nie spłaciła (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. przełał wierzytelność na rzecz strony powodowej. Zgodnie z art. 509 § 1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W myśl § 2 wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Artykuł 512 kc stanowi, że dopóki zbywca nie zawiadomił dłużnika o przelewie, spełnienie świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela ma skutek względem nabywcy, chyba że w chwili spełnienia świadczenia dłużnik wiedział o przelewie. Przepis ten stosuje się odpowiednio do innych czynności prawnych dokonanych między dłużnikiem a poprzednim wierzycielem. 3 października 2012 roku (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zawiadomił pozwaną o dokonany przelew wierzytelności na rzecz strony powodowej.

W niniejszej sprawie Sąd rozważał możliwość dochodzenia przez stronę powodową roszczenia na podstawie art. 788 § 1 kpc jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. W niniejszej sprawie, co niewątpliwie poprzednik prawny strony powodowej to jest (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. posiadał bankowy tytuł egzekucyjny wraz z nadaną przez Sąd klauzulą wykonalności na wierzytelność dochodzoną niniejszym pozwem. Jednakże Sąd miał na uwadze argumentację przywołaną przez Sąd Najwyższy w uchwale z 2 kwietnia 2004 roku, III CZP 9/04, opubl. OSNC 2005/6/98, a mianowicie to, że bankowy tytuł egzekucyjny stanowi ustawowy przywilej banków, polegający na ułatwianiu im dochodzenia swoich wierzytelności wynikających z dokonywanych czynności bankowych, chodzi tu o przywilej kwalifikowany i wyjątkowy, ponieważ dochodzenie wierzytelności cywilnoprawnych następuje z reguły przy zastosowaniu sądowego postępowania rozpoznawczego. W tej sytuacji nie mogą mieć decydującego znaczenia podnoszone niekiedy argumenty zmierzające do usprawiedliwienia możliwości nadawania na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym na rzecz nabywców od banków wierzytelności stwierdzonych takimi tytułami. Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy przyjął, że niedopuszczalne jest nadanie na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. klauzuli wykonalności na rzecz niebędącego bankiem nabywcy wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym, także po zaopatrzeniu go w sądową klauzulę wykonalności.

Sąd uznał roszczenie strony powodowej za uzasadnione, w oparciu o cytowane wyżej przepisy i zasądził od pozwanej J. L. na rzecz strony powodowej (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. kwotę łączną 134.348 zł w tym: kwotę 87.898,35 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności wysokości stopy lombardowej NBP od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia zapłaty, kwotę 25.240,86 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia zapłaty, kwotę 21.208,79 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia zapłaty. Artykuł 359 § 2¹ k.c. przewiduje, iż odsetki maksymalne nie mogą w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Podkreślić należy, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 kc). Strona powodowa 19 października 2012 roku wezwała pozwaną do zapłaty należności w łącznej kwocie 113.139,21 zł, na które składają się: 87.898,35 zł należność z tytułu kapitału, 25.240,86 zł tytułem odsetek umownych naliczonych na dzień 30 maja 2012 roku i dalsze odsetki umowne od należności z tytułu kapitału od dnia 1 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty. Wobec tego od 1 lipca 2013 roku pozwana niewątpliwie pozostawała w zwłoce.

Na podstawie art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten urzeczywistnia zasadę słuszności i jest wyjątkiem od obowiązującej zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Stosowanie art. 102 kpc może mieć miejsce tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Dla zastosowania tego przepisu nie wystarczy tylko wskazanie na trudną

sytuację majątkową. Jeżeli ta sytuacja spowodowana jest przy tym przede wszystkim zawinionym zachowaniem samej strony, to nie uzasadnia to zastosowania art. 102 kpc (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 lipca 2013 roku, IV CZ 58/13, LEX nr 1396462). W niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją zgoła odmienną, pozwana popadła w kłopoty finansowe tylko dlatego, że zaczęła chorować, zmarł jej mąż, a więc jej trudna sytuacja finansowa jest spowodowana przez czynniki za które pozwana w żaden sposób nie ponosi odpowiedzialności, są to więc przyczyny całkowicie niezawinione przez pozwaną. W art. 102 kpc. ustawodawca odwołuje się do pojęcia "wypadków szczególnie uzasadnionych". Takie sformułowanie wprawdzie nie jest klauzulą generalną, jednak opiera się na zwrocie niedookreślonym, który może odsyłać również do argumentów natury aksjologicznej. Regulacja ta znajdzie zastosowanie w wyjątkowych sytuacjach, gdy z uwagi na okoliczności konkretnej sprawy, zastosowanie reguł ogólnych kpc dotyczących zwrotu kosztu procesu byłoby nieuzasadnione (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 2013 roku, III CZ 75/12, opubl. LEX nr 1353220). Istotnym zdaniem Sądu jest sposób prowadzenia procesu przez pozwaną, bowiem należy mieć na uwadze, że pozwana uznała powództwa w całości, potwierdził, iż posiada wobec strony powodowej zadłużenie dochodzone pozwem, tylko zwłoka w spłacie wynika z czynników od niej niezależnych tj. choroby i śmierci męża. W realiach rozpoznawanej sprawy bezspornym jest, że pozwana ma trudną sytuację materialną i życiową. Z uwagi na to, że z renty pozwanej komornik egzekwuje zadłużenie, pozwana otrzymuje rentę w wysokości 849,92 zł miesięcznie, taka kwota co oczywiste powoduje, że pozwana żyje na granicy ubóstwa. Sama trudna sytuacja ekonomiczna pozwanej nie stanowi podstawy do zwolnienia na podstawie art. 102 kpc, ale gdy weźmie się jeszcze pod uwagę wszystkie wyżej wskazane okoliczności to zdaniem Sądu znajduje zastosowanie art. 102 kpc i z tych też przyczyn Sąd nie obciążył pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie powodowej.

W niniejszej sprawie strona powodowa uiściła czwartą część opłaty stosunkowej od pozwu to jest 1.680 zł Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Pozwana wobec tego zobowiązana była uiścić $\frac{3}{4}$ brakującej opłaty stosunkowej od pozwu to jest 5.038 zł. Jednakże w myśl ustępu 4 w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od przewidzianego obciążenia kosztami. Sąd mając na uwadze trudne warunki materialne pozwanej nie obciążył pozwanej J. L. obowiązkiem uiszczenia brakującej części opłaty stosunkowej od pozwu.